

”נקודה טובה” לפרשת השבוע - רעיון מן הפרשה, במבט עכשווי

גליון פרשת ”ויחי” (גליון 12 שנת תשע”ו, יד’ טבת, 26 דצמבר, 2015)

ב”ה

”נקודה טובה” לפרשת ”ויחי” - בין יחיד ל”יחד”

למרגלות הרי הפירנאים, שוכנת העיירה הבאסקית מונדראגו. עיירה בה פעילים 150 קואופרטיבים - אגודות שיתופיות של תושבים. שותפויות המהוות מקום עבודה ופרנסה לתושבים החברים בהן.

מידת ההצלחה של הרעיון השיתופי היתה כה גדולה שם, עד שהבנק הקואופרטיבי המקומי ששירת את חברי כל הקואופרטיבים המקומיים, הפך להיות הבנק החמישי בגודלו בספרד.

בשנים עברו היו גם בארץ קואופרטיבים רבים (חלקם עדיין קיימים ובהם דן אגד תנובה, קו-אופ הריבוע הכחול, המושבים והקיבוצים ועוד) אך תפיסת העולם הקפיטליסטית החלישה את כוחם בשנות השבעים והשמונים.

כיום בעידן בו המרשתת והתקשורת מאפשרות יצירת שיתוף נוח וזמין, ישנה תחיה של רעיון השיתוף וכיום רשומות בישראל כ- 3,000 אגודות שיתופיות.

האגודה השיתופית מגבירה את כוחו של היחיד, מכוח היחיד (סינרגיה). לדוגמה: תפוקתם של עובדים בפס יצור משותף, גדולה פי כמה מתפוקת סך כל היחידים, לו היו עובדים בנפרד.

והנה דוגמה נוספת. משקיע יחיד עלול לא לקבל הלוואה בנקאית להקמת עסק חדש, כי אין לו בטחונות. אך חבורת משקיעים המשתפים את הונם יחד, לא יזדקקו כלל להלוואת הבנק...

את סוד ויסוד השותפות וה”יחד”, אנו פוגשים גם בפרשתנו - פרשת ”ויחי”, החותמת את ספר בראשית.

יעקב אבינו נפרד מבניו לפני פטירתו ומברך אותם. ככתוב: **”וַיְבָרֶךְ אוֹתָם, אִישׁ אֲשֶׁר כְּבָרְכֵתוֹ בָּרַךְ אֹתוֹ”** (בראשית פרק מט, כח). כל אחד קיבל ברכה **”כְּבָרְכֵתוֹ”** - ברכה הראויה לו. ברכה והכוונה אישית, לפיתוח וניצול ויכולותיו.

אולם, המילה **אֹתָם** החותמת את הפסוק, אינה ברורה. אם כל אחד מן הבנים קיבל את ברכתו שלו, הרי היה על הכתוב לחתום **במיילים** **”אִישׁ אֲשֶׁר כְּבָרְכֵתוֹ בָּרַךְ... אוֹתוֹ** ולא **”בָּרַךְ אֹתָם”**.

חז”ל שומעים כאן במילה **אֹתָם** משמעות נוספת ומיוחדת - **את ברכת הכלל**.

מה המילה **אֹתָם** באה ללמד אותנו?!

יעקב נתן ליהודה את גבורתו של האריה, ולבנימין את יכולותיו של הזאב, ולנפתלי את זריזותה של האיילה. אך האם כל אחד קיבל רק ברכה ממוקדת אחת מכל **”סל”** הברכות?

לכך באה המילה **אֹתָם** המלמדת אותנו, שבצד הברכה האישית שכל אחד קיבל, **כָּלֵל יעקב את כל בניו, גם בכל הברכות** (רש”י על פי המדרש).

זהו כוחו של הכלל וכוחה של השותפות: **”ברכת הכלל הועילה לכל פרט, וברכת כל פרט זיכתה את הכלל”** (רש”י הירש שם, על פי מדרש ילקוט שמעוני).

אולם כדי שברכות הפרט יועילו לכלל וההיפך, צריך כל אחד להיות קשור לכלל, להיות חלק ממנו וגם, לתת ולתרום לכלל משלו. רק כך נוצרת הסינרגיה היוצרת את ההפריה ההדדית ומגבירה והופכת את כוח היחידים הבודדים, לכוח ה”יחד”.

לפרשת השבוע - רעיון מן הפרשה, במבט עכשווי **"נקודה טובה"**

ומכאן נעבור לשאלה נוספת.

מהי משמעותה של הברכה? האם זהו כוח אלוקי החל על האדם ומשדרג אותו ואת יכולותיו באופן ניסי?!

האם זו מתנת חינוך שניתן לנצל אותה ללא כל מאמץ?

לא ולא, אומר הרב הירש בפירושו לתורה. **הקב"ה אינו רוצה "...להביא אושר על אדם, בניגוד לרצונו וללא עזרה מצדו" (שם).**

יעקב אבינו מעניק לבניו את ברכות ה'. אולם, ברכות אלה הן רק **פוטנציאל, הכוונה ויעוד**. את היישום והביצוע, משאיר הקב"ה לאדם עצמו. ואז, ללא מאמץ וללא "עזרה" מצדו של האדם, עלולים הברכה והפוטנציאל להישאר לא ממומשים.

ונחזור לנושא ה"יחד" והאחדות בו פתחנו.

בסוף הפרשה, סולח יוסף לאחיו על שרדפו אותו ומכרו אותו לעבד. וכאשר הם באים לבקש את סליחתו ומציעים להיות לו לעבדים (דבר שהוא כמובן דחה מכל וכל...) הוא אף מנחם אותם ומבטיח לכלכל ולפרנס אותם ואת משפחותיהם.

ומה הם דברי הניחומים של יוסף לאחיו? אמנם **"וְאַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה"** (שם, כ) - אתם רציתם להרע לי אך ב"ה **"אֱלֹהִים חֲשַׁבָה לְטוֹבָה"** (שם). הקב"ה "הפך" את המעשה הרע שלכם. כך במהלך אלוקי מופלא הגעתי להיות למשנה למלך מצרים וכיום אני יכול לכלכל אתכם **"לְהַחִיית עַם רַב"** (שם).

יוסף ברחמיו על אחיו מתעלם מכוונתם הרעה והזדונית ומתרכז בתוצאה הטובה שקרתה למרות מעשיהם הרעים...

צא ולמד על גדולת של יוסף, המלמד אותנו עד כמה צריך לוותר למען האחוה והיחד.

כך למדנו בפרשתנו מה גדול כוחו של ה"יחד" ומהי הדרך להגיע אליו.

מרכת שבת *life*

טוב רות

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה. ניתן לפנות למייל: nekudatova.roth@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל.

אהבת? הפץ בין חבריך